

**TIOTUSENTALS SMITTAS
ÅRLIGEN AV BORRELIJA**

INRIKES A16

**89-ÅRIGA ALVA DAHLSKOGS
LIVSLUFT ÄR TEATERSCENEN**

PERSONLIGT B8-9

VÄDER 2 ■ LUND 4-7 ■ STAFFANSTORP/KÄVLINGE 8 ■ SKÅNE 10-14 ■ INRIKES 16 ■ UTRIKES 17 ■ EKONOMI 18-19 ■ BÖRS 20 ■ MALMÖ 22-23 ■ LEDARE 26 ■ DEBATT 27

Lund har tagit första steget mot spårvagn

■ **TRAFIK.** Investeringen kostar upp till 900 miljoner

2015 ska de första resenärerna kunna köpa biljet till spårvagnen som trafikerar sträckan Lund C-ESS. Förstudien om spårvägen är nu klar och ska ligga till grund för den fortsatta planeringen. Bussalternativet döms ut.

Den totala investeringen kostar upp till 900 miljoner. Om projektet ska infrias måste regeringen anslå flera hundra miljoner kronor. Ännu har inga sådana signaler kommit. Men kommunledningen är optimistiskt.

LUND A4

Kulturen inviger i helgen sin satsning på folkkonst och design som ska levandegöra hela området.

**Kulturen
satsar rejält
på hantverk**

LUND A7

En sådan lösning skulle avdramatisera las-frågan. LEDARE A26

**21-åring hittades
döende på gata**

LUND A5

**Internet utslagna
i två samhällen**

LUND A4

**Ovisshet skapar
oro på mödravård**

LUND A5

KULTUR

En tuff bransch

Att arbeta uteslutande med mode är svårt i Skåne, anser Malmöfotografen Charlotte Strömwall. B6-7

Mårten Fornander, industridesigner på Scalae, visar de nya handtagen som kan bli ett led i folkhälsoarbetet mot alkoholism. Handtaget finns redan på tre sorters lädviner på Systembolaget. FOTO: STEFAN PERSSON

Dalbyhandtag håller koll på drickandet

■ Ett litet plashandtag kan bli ett effektivt vapen i kampen mot alkoholism. Dalbyföretaget Scalae har tillsammans med

ytterligare två företag tagit fram ett nytt plashandtag som visar hur mycket som druckits ur ett lädvin.

LUND A6

7 388 110 002002

TOYOTA I YSTAD

Nya och begagnade bilar med bästa utsikten över Ystad!
Vi finns på 2:a vån.
På Metallgatan 1.

www.toyotasydost.se

**TOYOTA
SYDOST**
www.toyotasydost.se

Ystad Metallgatan 1
Bengt 0411-648 81
David 0411-648 82
Kent 0411-648 85
Verkstad 0411-648 83

LUND

Helena Westerdahl och Karin Lindkvist får dela på Kungliga Fysiografiska Sällskapets stipendium på 820 000 kronor.

FOTO: STEFAN PERSSON

Forskare delar på 820 000

LUND Lundaforskarna Helena Westerdahl och Karin Lindkvist får dela på Kungliga Fysiografiska Sällskapets stipendium på 820 000 kronor. Priset delades ut vid en ceremoni i sällskapets kansli på torsdagen.

för långflyttande fåglar inte drabbas av tropiska sjukdomar. Hur skiljer sig fåglarnas immunförsvar från oss människors? Helena Westerdahls teori är att småfåglarnas immunförsvar är anpassat för att försvara sig mot de sjukdomar de utsätts för.

Karin Lindkvists forskning är inriktad på de bakteriella gifter, så kallade superantigener, som produceras av stafylokocker. De stör kroppens immunförsvar och kan bland annat orsaka matförgiftning, sårinfektioner och varböld. Karin Lindkvist forskar kring hur dessa superantigener aktiverar immunförsvaret.

Stefan Persson

De båda forskarna tillhör varsin fakultet. Helena Westerdahl den naturvetenskapliga och Karin Lindkvist den medicinska.

Bådas forskning är dock inriktad på sjukdomar.

Helena Westerdahl driver ett forskningsprojekt som undersöker var-

NOTERAT

LSS-insats avslås i kammarrätten

LUND. Kammarrätten går på Lunds kommuns linje och nekar en utvecklingsstörd kvinna i 40-årsåldern plats på ett korttidsboende. Domstolen gav prövningstillstånd för kommunens överklagande av förvaltningsrättens dom, där kvinnan fick rätt till en plats.

Lunds kommun hävdar att kvinnans störning irte är tillräcklig för att ha rätt till insatsen korttidsvistelse. Den lutar sig på ett utlåtande från en psykolog. Överläkaren vid enheten för personlighetsstörningar inom psykiatri i Skåne är däremot av en annan åsikt, vilket förvaltningsrätten godtog.

När kammarrätten nu avkunnar sin dom är den till kvinnans nackdel. Hon anses inte vara i behov av plats på en korttidsvistelse.

Mordbrand i idrottshall

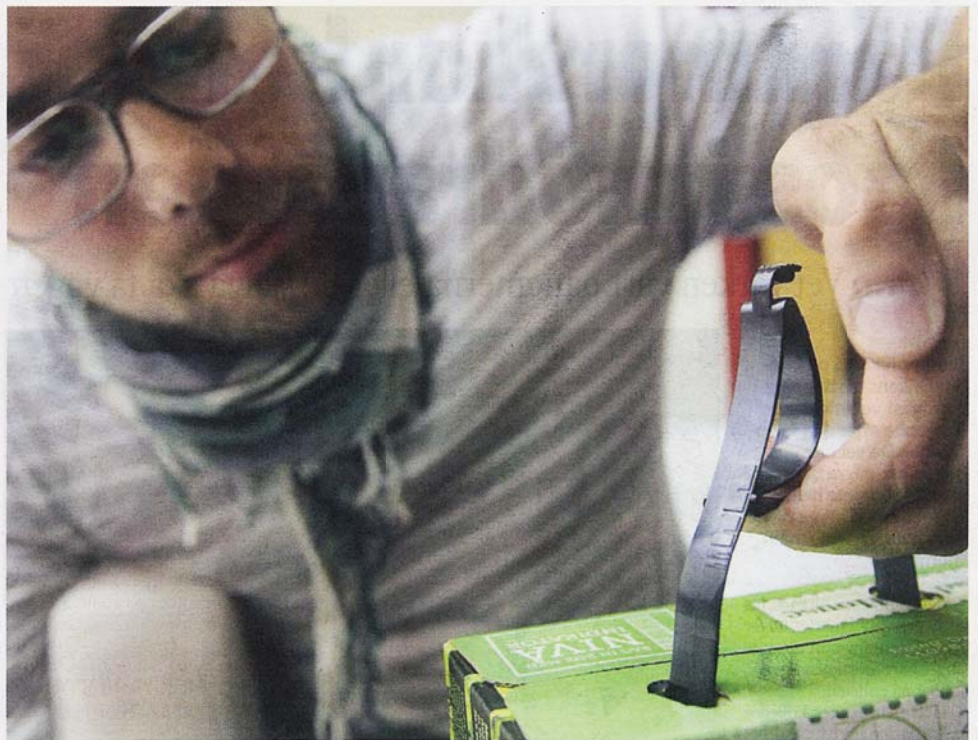
GENARP. Det var vid 20-tiden på onsdagskvällen som en vaktmästare i Genarps idrottshall kände röklukt i lokalerna och sökandet efter en brand inleddes.

Lukten ledde till herrarnas bastu. När dörren öppnades väjde rökens ut i lokalerna och brandlarmet gick i gång.

Det visade sig att en eller flera ökända gärningsmän lagt en handduk över ett bastuaggregat och lämnat lokalen.

Personalen lyckades själva släcka branden genom att hålla en hink vatten på aggregatet.

Polisen rubricerar ärendet som mordbrand, men någon misstänkt finns inte för närvarande.

Mårten Fornander, industridesigner på företaget Scalae, har varit med och utveckla handtaget som visar hur mycket vin som druckits ur vinboxen.

FOTO: STEFAN PERSSON

Vågad idé ska ge måttligt drickande

DALBY Lådvinnerna har lett till ökad alkoholkonsumtion. Men också till oro för missbruk eftersom du inte ser hur mycket du dricker. Nu har ett Dalbyföretag tagit fram ett handtag med inbyggd våg, där genom att greppa boxen direkt kan få svar på hur mycket det är kvar i boxen.

– Det finns redan på tre vinsorter på Systembolaget, säger Peter Arndt, marknadschef på Scalae AB, Dalbyföretaget som utvecklat produkten tillsammans med ett plastföretag och det patentägaren Indicatium som kläckte idén till den inbyggda vågen.

Handtaget är ett svar på Systembolagets efterlysning av fungerande nivåindikatorer på lådvinnerna. De får inte fördira boxen, påverka innehållet eller på annat sätt försämrade produkten.

I höstas kontaktade innovatören Daniel Knudsen från företaget Indicatium. Han hade en idé om ett handtag som kunde mäta innehållet i vinboxarna. Scalae, som arbetar med att vida-

När handtaget är låst fungerar det som vilket handtag som helst. När man snäpper loss en hake blir det en våg.

reutveckla produkter, tog sig an uppgiften att få idén att fungera. Plastföretaget Calle Gejde AB i Lomma anlitades.

– Utmaningen har varit att välja platsort för att få rätt fjädringsegenskaper. Den får inte vara för hård eller för mjuk, säger Peter Arndt.

Det dröjde inte många månader innan en prototyp var framtagen, och snart var produktionen i gång. Nu har den ersatt de vanliga plasthandtagen på tre olika vinsorter, en vitt, en rosé och en röd.

Förhoppningen är att det

framöver ska finnas på alla boxar på Systembolaget.

– Det finns säkert fler marknader än den svenska, säger Mårten Fornander, industridesigner på Scalae, som var med och utvecklade handtaget.

Handtaget fungerar som de traditionella plastditona som sitter på merparten av boxarna i dag. Men när man snäpper loss en hake blir det en våg som visar hur mycket som finns kvar i boxen eller om han hellre vill det, hur mycket som konsumerats. Graderingen är indelad så att man kan

OJ, NU ÄR DET BARA EN FLASKA KVAR, OCH JAG KÖPTE BOXEN I FÖRRGÅR.

avläsa ner till motsvarande en kvarts flaska.

Folkhälsoinstitutet har länge efterlyst en nivåmätare på boxarna efter larmrapporter om att de lett till ett ohämmat drickande hos många människor. Folkpartiet har också skriftligt efterfrågat samma funktion.

– Nu kan man se att "oj, nu är det bara en flaska kvar, och jag köpte boxen i förrgår". Det ger en indikation på hur mycket man druckit, säger Mårten Fornander.

STEFAN PERSSON text stefanpersson@skd.se 0704-14 26 36